

Quá trình triển khai chương trình hướng nghiệp “Gen Z Movement”

Nguyễn Thị Hương*, Đỗ Thị Trang**

*TS, Trường Đại học Lao động và Xã hội

**Phó giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và ứng dụng tâm lý giáo dục Bình Minh.

Received: 6/9/2023; Accepted: 12/9/2023; Published: 18/9/2023

Abstract: Career guidance is becoming increasingly important in the context of constantly changing economic models in society, leading to ever-changing workforce needs. Career counseling activities for students are described along with the process, implementation content and some results to help students shape their personality, interests, strengths and weaknesses to make decisions. and effectively choose suitable industries and occupations in the future

Keywords: Occupations in the future

1. Đặt vấn đề

Xây dựng lộ trình nghề nghiệp cho bản thân ngay từ khi còn đi học và một kế hoạch học tập có định hướng, biết lập kế hoạch và thực hiện mục tiêu hiệu quả đáp ứng kỳ vọng của nhà tuyển dụng đối với người lao động. Bên cạnh những kỹ năng chuyên môn trong từng lĩnh vực, cần trang bị cho bản thân những kỹ năng mềm cần thiết như tư duy phản biện, thích nghi, linh hoạt, đề xuất ý tưởng, ngoại ngữ”. Thế hệ Z được dự đoán sẽ chiếm 1/3 lực lượng lao động tại Việt Nam tính đến năm 2025. Bên cạnh việc sở hữu những thế mạnh nhất định như thích ứng nhanh với công nghệ, linh hoạt, sáng tạo, thích nghi tốt và phát triển trong thế giới việc làm luôn chuyên đổi.

Công tác hướng nghiệp ngày càng trở nên quan trọng trong bối cảnh xã hội thay đổi liên tục các mô hình kinh tế, dẫn đến nhu cầu lực lượng luôn thiên biến vạn hoá. Hoạt động tư vấn hướng nghiệp dành cho học sinh được mô tả cùng với quá trình, nội dung triển khai và một số kết quả nhằm giúp các em định hình tính cách, sở thích, điểm mạnh và điểm yếu của bản thân để quyết định và lựa chọn ngành, nghề phù hợp trong tương lai một cách hiệu quả

2. Quá trình triển khai chương trình hướng nghiệp “Gen Z Movement”

2.1. Hiện trạng

Theo thống kê được báo cáo trong hội thảo “Hướng nghiệp suốt đời - Gắn kết gia đình, nhà trường, người học, người lao động và doanh nghiệp trong kỷ nguyên 4.0” số SV tốt nghiệp làm đúng ngành đào tạo là 56%, số còn lại chỉ liên quan đến

ngành đào tạo là 25%, thậm chí không liên quan đến ngành đào tạo là 19%. Thống kê của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, trong quý 2 năm 2022, xu hướng tuyển dụng của thị trường lao động đối với nhân lực trình độ đại học là 49,7%, cao đẳng và trung cấp là 30,5%; trong khi đó, nhu cầu của người tìm việc có trình độ đại học là 61,1%, cao đẳng và trung cấp là 33%... Các con số thống kê cho thấy có sự chênh lệch đáng kể giữa cung và cầu lao động cả về cơ cấu trình độ và chuyên môn đào tạo. Các con số cho thấy tầm quan trọng của hoạt động hướng nghiệp. Bên cạnh đó, các trường đại học thời điểm này bắt đầu vào giai đoạn đẩy mạnh hoạt động tư vấn tuyển sinh. Vì vậy việc triển khai hoạt động hướng nghiệp cho lớp 12 nói riêng và cấp 3 nói chung là cấp thiết.

2.2. Nội dung chương trình và người thực hiện

Do đó, Chương trình hướng nghiệp “Gen Z Movement” với mục tiêu hỗ trợ học sinh lớp 12 bước đầu có định hướng trong việc tự tìm hiểu bản thân, tự tìm hiểu ngành nghề để nâng cao nhận thức có khả năng tự đưa ra quyết định nghề nghiệp đã được triển khai. Chuyên đề đầu tiên của chương trình hướng nghiệp với mục tiêu giúp học sinh hiểu được điểm mạnh, điểm yếu và tính cách của mình phù hợp với nhóm ngành nghề đã được triển khai tại từng lớp trong khoảng thời gian từ 12/12 đến 17/12/2022. Bao gồm 4 lớp thường và 7 lớp E.

Nhân sự thực hiện xuống lớp giảng dạy: 02 Nhân sự phòng tham vấn + 02 trợ giảng (thực tập sinh)

Khung chương trình: (45p)

TT	Thời gian	Nội dung
1	5 phút	Warm up
2	15 phút	- Hướng nghiệp là gì ? Nhấn mạnh nội dung Hướng nghiệp là 1 quá trình, bước đầu tiên cho quá trình này là tìm hiểu bản thân, xác định xu hướng tính cách bản thân phù hợp với xu hướng khối ngành trong thế giới nghề nghiệp. - Thuyết Holland trong hướng nghiệp: xác định trên cơ sở sở thích cá nhân và xu hướng phản ứng trong các tình huống trong cuộc sống ứng với nhóm tính cách nào trong 6 nhóm tính cách Holland xác định. Từ 2, 3 nhóm nổi trội, hỗ trợ xác định xu hướng nghề nghiệp.
3	20 phút	- Hướng dẫn HS làm test - Trả kết quả bằng phiếu và chia sẻ thông tin chung các đặc điểm tính cách này Link key
4	5 phút	- Tổng kết + Nội dung chia sẻ + Gửi thông điệp và kết thúc chuyên đề + Hành trình tiếp tục vào 15/01 chuyên sang giai đoạn tìm hiểu nhóm ngành nghề phù hợp

2.3. Triển khai

Phòng tham vấn đã triển khai phần đầu tiên của chương trình - chuyên đề khám phá bản thân theo đúng kế hoạch vào tuần 12/12 – 17/12 vào các tiết GDQP của 11 lớp.

Với chuyên đề này, học sinh hào hứng nhất với phần giảng 3 câu chuyện lựa chọn ngành nghề. Học sinh được tương tác và đưa ra các lời khuyên cho nhân vật trong câu chuyện và đầu đó, có thể 3 câu chuyện đó đã chạm đến học sinh vì phần nào giống với những khó khăn hiện tại mà học sinh đang cần đối mặt.

Sau đó HS được giới thiệu về test Holland và thực hiện test. Cùng với đó, đặc điểm chung nhất 6 nhóm tính cách được giới thiệu sơ lược tới học sinh, những thông tin sâu hơn đã được liệt kê tại phần thông tin nhóm tính cách do Phòng tham vấn chuẩn bị và phát cho học sinh.

3. Kết quả và nội dung kế tiếp của chương trình

3.1. Kết quả

Thông qua phần chuyên đề được giảng dạy tại lớp, HS có được những thông tin hữu ích về bản thân đối bao gồm điểm mạnh, điểm yếu và tính cách của mình phù hợp với nhóm ngành nghề. Đồng thời HS cũng hiểu được nên chọn nghề dựa trên 3 yếu tố là điều mình giỏi, điều mình yêu thích và điều xã hội cần để có được 1 nghề nghiệp phù hợp nhất với bản thân.

Số liệu chung thu thập được của các lớp về các

nhóm tính cách như sau:

Nhóm Xã hội chiếm số lượng cao nhất, khoảng 50%

Nhóm Nghệ thuật chiếm số lượng cao thứ 2, khoảng 22%

Nhóm Quản lý chiếm số lượng khoảng 18%

Các nhóm còn lại chiếm số lượng khá ít, tổng 3 nhóm Kỹ thuật, Nghiên cứu và Nghiệp vụ chỉ khoảng 10%

Số lượng học sinh có nhóm tính cách xã hội cao chỉ ra rằng phần lớn học sinh khối 12 của trường Marie Curie cơ sở Mỹ Đình có xu hướng kết nối cộng đồng, tập trung vào những người xung quanh và những mối bận tâm của họ. Một số đặc điểm nổi bật của người thuộc nhóm này là thân thiện, hợp tác, sẵn sàng giúp đỡ, luôn cẩn thận và có khả năng thuyết phục người khác tốt. Những cá nhân thuộc nhóm này thường đặt ra cho mình những mục tiêu cụ thể và lâu dài, chính những mục tiêu này cho phép họ thiết lập mối liên hệ chặt chẽ với môi trường xã hội xung quanh.

3.2. Nội dung kế tiếp của chương trình

Sau khi trao đổi với BGH khối cấp 3, dự kiến phần tiếp theo của Chương trình hướng nghiệp “Gen Z Movement” sẽ được triển khai sau tết Dương lịch 2 tuần.

Chuyên đề 2 của Chương trình hướng nghiệp “Gen Z Movement” sẽ bao gồm Workshop với mục tiêu giúp học sinh hiểu hơn về các nhóm ngành nghề qua hoạt động giao lưu với “người trong nghề”. Workshop được triển khai tại hội trường tầng 9, HS 11 lớp 12 được phân chia theo ca để lên tham dự Workshop. Sau đó, HS sẽ đến tham vấn, tư vấn cụ thể hơn tại quầy định hướng cho những bản khoăn nghề nghiệp mà HS chưa có giải pháp để cải thiện.

Tài liệu tham khảo

1. Borca, Gabriella; Bina, Manuela; Keller, Peggy S.; Gilbert, Lauren R.; Begotti, Tatiana (November 1, 2015). “Internet use and developmental tasks: Adolescents’ point of view”. *Computers in Human Behavior*. 52: 49–58. doi:10.1016/j.chb.2015.05.029.
2. “Jason Dorsey TEDx Talk On Generation After Millennials: iGen Gen Z”. Jason Dorsey. Truy cập April 6, 2016.
3. Dorsey, Jason (2016). “iGen Tech Disruption” (PDF). Center for Generational Kinetics. Truy cập April 6, 2016.
4. «ICILS 2018 U.S. Results”. National Center for Education Statistics. 2019. Truy cập November 21, 2019.